

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 243. Observanda circa absolutionem injicientium manus violentas
in Clericos, vel Religiosos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

res à Sede Apostolica licentiam, absolventi
quoscumque fideles, à casibus quantumcumque
enormibus, etiam Sedi Apostolica reservatis,
sicut in vim licentia hujusmodi absolvere non
possunt seculares à casibus sibi ab Episcopo re-
servatis, ita nec absolvere fratres suos à casibus
reservatis Superioribus suis.

2719 Quid in vim licentia hujusmodi absolvere
nequeant seculares à casibus sibi ab Episcopo
reservatis, Clemens X. expressè declaravit in Bulla
sepe memorata, dicens: *habentes facultatem ab-
soluendi ab omnibus casibus Sedi Apostolicae reser-
vatis, non idcirco à casibus Episcopo reservatis posse
absolvere.* Et ratio est, quia Pontifices non inten-
dunt Episcopis auferre potestatem reservandi cer-
tos casus, sibi per Concilium Tridentinum attri-
butam; imò eam integram servare. Ut enim Grego-
rius Magnus ait: *si sua unicuique Episcopo ju-
risdictio non servatur, quid aliud agitur, nisi ut
per Nos, per quos Ecclesiasticus custodiri debuit or-
do, confundatur?*

2740 Quòd etiam nequeant, in vim ejusdem facultatis,
absolvere fratres suos à casibus reservatis
Superioribus suis, ipsi etiam Pontifices sæpius ex-
pressè declararunt, prout ostendo in laudato
tractatu. Et ne privilegia à Sede Apostolica con-
cessa cederent in destructionem, non in edificatio-
nem recti regiminis, Urbanus VIII. ibidem
reclatus declaravit, Apostolicæ Sedis intentionem
semper fuisse & esse, ut, non obstantibus quibus-
cumque privilegiis eligendi Confessarium, vel à
reservatis absolventi, Religiosi, quantum ad Sa-
cramenti Pœnitentiæ administrationem, subjecti
sint ordinariæ dispositioni suorum Superiorum,
nec proinde possit, aut potuisse, in vim Bullæ
Cruciata, seu aliorum quorumcumque privile-
giorum, sibi eligere Confessarium, à Superiori-
bus ad id non deputatum, nec absolvi à casibus
Superioribus reservatis.

CAPUT CCXLIII.

Observanda circa absolutionem injicientium ma-
nus violentas in Clericos, vel Religiosos.

2741 Canone siquis suadente 17. q. 4. sic habetur:
*siquis suadente diabolo... in Clericum, vel
Monachum, violentas manus injecerit, anathema-
tis vinculo subjaceat: & nullus Episcoporum il-
lius presumat absolvere (nisi mortis urgente peri-
cula) donec Apostolico conspectui presentetur, &
ejus mandatum suscipias.* Sic Innocentius II. sta-
tuit in Concilio Lateran. c. 15. Circa cujus intelli-
gentiam nonnulla observanda sunt.

2742 Primò, eos qui privilegium habent in foro con-
scientiæ absolventi ab omnibus casibus Sedi Apo-
stolicæ reservatis, extra Bullam quæ in die Cœ-
næ Domini legi consuevit, ab illa injectione ex-
tra Italiam absolvere posse, nisi eam Episcopus
loci sibi specialiter reservaverit. Tametsi enim Cle-
mens VIII. anno 1605. exceperit quinque casus,
scilicet violationem immunitatis Ecclesiasticæ, vio-
lationem clausuræ Monialium ad malum finem,
provocationem & pugnam in duello, injectionem
manuum violentarum in Clericos, simoniam rea-
lem scienter contractam, necnon confiditæ be-
neficialis: exceptionem istam solum fecit pro Re-
gularibus intra, non extra Italiam.

2743 Secundò, non omnem Clerici vel Monachi
percussionem esse reservatam, neque excommu-
nicationi obnoxiam. Triplex namque est percus-
sio, levis, gravis, enormis.

Levis est quæ non odio, vel invidia, vel gravi
indignatione fit, sed levitate jocosâ fit, ut dicitur

cap. super eo extra de sent. excom. Subinde enim
inter jocandum levis exurgit iracundia motus,
quò unus alterum manu tradit, vel parum per-
cutit in naso, v. g. absque nota gravis despectus.
Nec percussio inde censetur gravis, quòd sanguinis
effusio secuta fuerit ex naso, maxime in ætate.
Quamvis ergo gravis percussio censatur, quando
proceffit ulque ad effusionem sanguinis ex mem-
bro unde facillè sanguis exire non consuevit, ut
Doctores notant apud Fagnanum in 2. p. l. 5. De-
cretal. ad cap. cum illorum de sent. excom. n. 181.
iple tamen Fagnanus, post Innocentium, Hostien-
sem, Joan. Andræam, Marianum, Socium,
& communiter Doctores admittunt modicum &
levem percussionem in naso, etiam sanguis exivit
ab eo, maxime cum exire consuevit, præsertim in
æstate.

Et hujusmodi percussio Clericorum, vel Mo-
nachorum inter se, non est casus reservatus, ne-
que excommunicationi obnoxius, ut constat ex
citato cap. super eo, ubi sic: *super eo vero quòd
consilium postulasti, utrum Scholares, si se invicem
in plena, vel minori ætate, Clerici vel Religiosi viri
in claustris percusserint, secundam canonem illam, quò
statutum est, ut illi qui in Clericos violentas manus
injiciunt, mittantur ad Apostolicam Sedem, pro sua
absolutione debeant venire? Inquisitioni tue respon-
demus, quòd si Clerici infra puberes annos se ad
invicem, aut unus alterum percusserit, non sicut ad
Apostolicam Sedem mittendi, quia eos etas excusat.*

Nec Clerici, si sunt plena ætatis, & non odio,
vel invidia, vel indignatione, sed levitate jocosâ,
se ad invicem percuteere contingat. Neque Magi-
ster, si Scholarem Clericum in vitam disciplina vel
correctionis percusserit: quia non potest in ipsi in-
jectio manuum violenta notari. Ceterum si ex odio
idem Scholares, vel seculares Clerici sese percus-
serint, pro sua absolutione debent ad Apostolicam
Sedem venire.

Gravis percussio est, quæ est gravior injuriola,
adèquæ mortale peccatum in ratione injuriæ.
Quam tamen Clemens III. cap. pervenit cod. tit.
levem vocat comparativè ad enormem, eamque,
non Sedi Apostolicæ, sed Episcopo reservat.

Enormis, seu atrox percussio (quæ sola est Papa
reservata) est si ad mutilationem membri, vel effusio-
nem sanguinis (copiosam, prout Glossa intelligit,
& quidem è membro de quo facillè sanguis exire
non consuevit, prout supra dixi) est processum,
aut in Episcopum, aut Abbatem violentas manus
injecta, ut habetur citato cap. cum illorum.

Unde quadruplici ratione percussio dicitur e.
normis & atrox, ut notat Fagnanus ibidem n. 19.
20. & 21. Primò, ratione quantitatis facti, ut si
oculus effodiatur, cap. si evangelica dist. 55. siquis
vulneretur, si fustibus cædatur, & atrox fit de in-
juriis. Secundò, ratione qualitatis personæ, ut si
in Episcopum, vel Abbatem, seu Prælatum, sit
violenta manus injecta. Talis quippe excessus sem-
per gravis est & enormis. Fagnanus ibi post Ho-
stiensem. Et idem est (inquit) si in Priorem
suum, locum Abbatis tenentem. Idem quoque
quando inferior in superiorem suum, filius in pa-
trem, discipulus in magistrum, parochianus in
Parochum suum. Tertiò, ratione scandal, ut si
fiat coram multitudine populi. Fagnanus ibidem
n. 22. Quartò, ratione loci, velut (inquit Fa-
gnanus) si in teatro, in foro, in conspectu Pra-
toris, & à fortiori si in Ecclesia, vel Cœmeterio,
Choro, & maxime in Altaris ministerio. Uno
verbo, pensandæ sunt omnes circumstantiæ, etiam
modus percutiendi, gradus personæ tam percus-
sæ, quam percutientis, ut si dignior à viliori per-
cutiatur, ipsaque contumeliæ ratio habenda. Si
enim alapa impingatur Clerico in actuali altaris,
vel concionis ministerio; si pugno vel calcibus sim

petatur in Choro, vel solemnè supplicatione; si velis ejus contumelioso modo dilaceretur; si facies vel caput luto, atramento, stercore, urina, sputis foedetur, &c. certè non levis sunt istiusmodi percussiones, sed vel graves, vel etiam atroces & enormes.

2748 Porro canonem sequi suadente 17. q. 4. de percussione enormi alii canones explicant, ut notat Natalis Alexander Th. Mor. to. 4. l. 2. c. 5. a. 7. reg. 36.

CAPUT CCXLIV.

Peccatum habens reservatum, non potest, extra mortis articulum confiteri Sacerdoti non habenti potestatem in reservata, neque hic sine à reservatis, sive à non reservatis ipsum absolvere.

2749 Ratio est, quia Tridentinum s. s. 14. c. 7. expresse declarat, quod Sacerdotes inferiores extra mortis articulum nihil possint in casibus reservatis, idcirco id unum penitentibus persuadere nitantur, ut ad Superiores, & legitimos Judices pro beneficio absolutiois accedant. Ecce solum mortis excipit articulum; nullam verò aliam necessitatem.

2750 Proinde si Parochus, casum habens reservatum, festo die celebrare debeat, ut populus Sacrum audiat, nec id absque gravi scandalo omittere queat, nec Vicarium substituere, nec adire Superiorem, seu habentem in reservata potestatem; perinde se gerere debet, ac si Confessarii copiam non haberet; licet habeat copiam Confessarii approbati pro casibus non reservatis; utpote qui ipsum nequidem à non reservatis absolvere potest, ob eorum conjunctionem cum reservatis, à quibus absolvere non potest.

CAPUT CCXLV.

Confessarius, qui, non obtenta ad id facultate, absolvere audeat, vel presumat à casibus Sedis Apostolicæ, vel sibi ab Episcopo reservatis, excommunicationem ipso facto incurrit.

2751 Sic enim habetur in Decretis S. Congregationis Cardinalium, Episcoporum, & Regularium negotii præpositorum, à Clemente VIII. Paulo V. & Urbano VIII. confirmatis. Id verò audent, vel præsumunt, qui scienter id faciunt, vel ex ignorantia crassa vel affectata, inquit Natalis Alexander hinc regulà 41.

CAPUT CCXLVI.

Confessarius, qui id seu scienter fecit, seu ignoranter, penitentem ad confessionem, si possit, revocare tenetur, obtinensque facultate absolvere; vel certè monere de errore, ut Superiorem adeat, seu habentem facultatem. Si neutrum possit; peniteat, Deoque negotium commendat.

2752 Ita S. Antoninus 3. p. tit. 17. c. 12. ubi sic: quicumque absolvit aliquem ab aliquo peccato, in casu in quo non potest... quia reservatus est... præterquam quod graviter peccet, quando absolvit scienter, vel etiam quando ignorans juris crassa... tenetur illum, quem sic absolvit, aversare de errore suo, si cognoscit, vel potest invenire... quando fieri potest sine scandalo notabili. Unde in Concilio Basiliensi quidam Periti, habita super hoc collatione, dixerunt, quod talis Confessor petat auctoritatem à Superiore super hoc casu, à quo non potuit absolvere, & tamen absolvit. Quod habita, vocet illum (quem absolvit cum non posset) & per aliquem modum cooperatum interroget de aliquibus quæ sibi

confessus est, quasi melius volens informari, ac si non plene intellexisset, & si qua alia commisit crimina possed. Et sic absolvat ab omnibus iterum, & tunc, & prius aliis auditis. Vel si magnum scandalum ex hoc timeretur... committat summo Sacerdoti, scilicet Christo, præsertim quando multitudo est sic neglecta, vel multum distans à loco, ubi est Confessor.

CAPUT CCXLVII.

Facultas ab Episcopo obtenta, absolvendi à casibus ipsi reservatis, non cessat, mortuo Episcopo.

2753 Contraria est opinio Natalis ab Alexandro regulà 34. Delegatio enim (inquit) morte delegantis extinguitur, uti habetur L. Et quia ff. de jurisdictione omn. Judic. Sed assertio nostra communis est, & certa, ex cap. si cui de præbend. in 6. & cap. si super gratia de offic. deleg. cod. lib. ubi dicitur, quod gratia non exprimat per mortem concedentis.

2754 Neque obstat ratio P. Natalis, utpote solum procedens in concernentibus jurisdictionem contentiosam.

CAPUT CCXLVIII.

Confessarius, tam secularis, quam regularis, (aliàs non habens potestatem in reservata) in Diocesi in qua est approbatus, penitentes ex alia Diocesi ad se accedentes, absolvere potest à casibus in illa Diocesi reservatis, si reservati non fuerint in Diocesi, in qua est approbatus, nisi eosdem penitentes noverit in fraudem reservationis, ad alienam Diocesim pro absoluteione obtinenda migrasse.

2755 Ita pro Regularibus declaravit Clemens X. Bullà superni magni Paris familias, ubi dicitur: posse regularem Confessorem, in ea Diocesi in qua est approbatus, consulente ex alia Diocesi, à peccatis in ipsa reservatis, non autem in illa, ubi idem Confessor est approbatus, absolvere, nisi eosdem penitentes noverit in fraudem reservationis, ad alienam Diocesim pro absoluteione obtinenda migrasse.

2756 Ratio verò cur hoc possit Confessarius, etiam secularis, est tum quia viator, tempore quo foris est, foris forum penitentiale in loco ubi constitetur, prout ab Eugenio IV. declaratum testatur Cajetanus in Summa, verbo absolutio. Neque enim legibus proprii territorii tenetur extra illud. Tum quia reus judicari solet secundum leges & consuetudines loci, ubi fertur de ipso iudicium.

CAPUT CCXLIX.

Tamest Confessarius, habens facultatem absolvendi à casibus S. Pontifici reservatis, à censuris etiam absolvere possit; Confessarius tamen, habens facultatem absolvendi à casibus Episcopo reservatis, non ideo potest absolvere à censuris ipsi reservatis.

2757 Ratio prioris partis est, quia aliàs à nullo casu S. Pontifici reservato absolvere potest: cum nulli casus S. Pontifici reservati sint absque censura.

2758 Ratio posterioris partis est, quia cum Episcopi reservare soleant casus absque censura, & aliud sit casus reservatus, aliud censura reservata; facultas concessa ad unum, non censetur ad alterum concessa, nisi exprimat.